

Redakta noto

La ISAE-prezidanto adiaŭas

En 1990, post pli ol 30-jara profesia laboro en Afriko, mi revenis al Germanujo kaj pli aŭ malpli “lokside” setladis. La praktikaj kaj sciencaj komisionoj en diversaj tropikaj landoj postulis la ĉiam denovan lernadon de naciaj lingvoj kaj pluraj indiĝen-piĝinaj dialektoj. Pro tio mi apenaŭ povis uzi Esperanton (kiun mi eklernis kiel studento) pli ofte ol dum okazaj UK-partoprenoj. Nun mi havis la eblon pli forte engaĝiĝi kadre de ISAE kaj servis ekde 1994 kiel landa delegito, aŭtoro kaj membro de la redakta stabo.

La pasintaj 20 jaroj do plene apartenis al Esperanta aktivado por vivteni kaj progresigi Scienca Revuon, kies n-ro 157 por 1990 (samkiel n-ro 156 en 1989 kaj n-ro 155 en 1988) eldoniĝis po unu kajero en jara volumo kaj en la sekvaj jaroj 1991-1996 po 2 kajeroj en jarkolekto. En 1997 mi fariĝis prezidanto de ISAE kaj en la jaro 2000 mi transprenis la redaktadon de Scienca Revuo. Dum en la periodo 1990 ĝis 1999 aperis entute 23 SR-kajeroj (n-roj 157 ĝis 179), ekde tiam mi aperigis regule 4 SR-kajerojn/jare/volume (entute 44 kajerojn) kun averaĝe 64 paĝoj ĝis tiu ĉi n-ro 223, kiun vi tenas en via mano kaj kiu kompletigas la sciencrevuon jarkolekton por 2010.

Eble pro tio UEA honorigis min dum la UK en Havano per “Diplomo pri Elstara Agado”. Kun danko mi volonte pludonas tiun ĉi honoradon al la fidelaj ISAE-membroj (kiuj per pago de la membrokoto zorgas pri la financa bazo de regula dissendo de Scienca Revuo), al la bonvolaj aŭtoroj (kiuj per fakaj artikoloj helpas pleniĝi la SR-kajerojn) kaj precipe al la du honoraj membroj de ISAE, *Josef Kavka* kaj *Rob Moerbeek*, kiuj senlace kontrollegis kaj proponis lingvaĵajn plibonigojn kaj senerarigojn de la diversaŭtoraj tekstoj cele de pretigo kaj eldono de bonkvalita surpapera asocia organo. Mi fieras pri la omaĝa adiaŭo fare de Universala Esperanto-Asocio pro laboro, kiu ne plu estos farebla por 83-jarulo.

En la jarkunveno de ISAE en Havano d-ro *José Antonio Vergara*, la ĝenerala sekretario de ISAE, komunikis sian pretecon preni sur siajn ŝultrojn ekde 2011 la taskojn kiel nova ISAE-prezidanto kaj estonte zorgi pri la postvivado kaj prospero de la Asocio kaj ties organo Scienca Revuo. Mi adiaŭas kaj kore salutas.

Rüdiger Sachs, prezidanto de ISAE

Vera pensmaŝino

aŭ

Reprezentado kaj manipulado de vortoj
kaj pensoj en neŭrona retaj sistemo*Wolfgang HILBERG*

Resumo

Inĝenieroj de la Teĥnika Universitato en *Darmstadt*, Germanujo, dum plurjaraj laboroj evoluigis modelon por neŭrona pensado, kiu tre proksime orientiĝas laŭ la modelo de la cerbo. La laboro sekvas la ideojn de la eminenta cerboesploristo *A. R. Damasio* kaj povas esti rigardata kvazaŭ konkretigo de ties principaj ideoj. (La aktuala cerbo esploro esence iras alian vojon). Ĉar la teĥnika modelo estas realigebla ankaŭ “en silicio”, kiel montris simulado, ĝi ne nur liveras konkretajn indikojn pri la kaŝitaj lingvaj pensprocezoj en la cerbo, sed ankaŭ malfermas eblojn por la realigado de ekstreme inteligenta komputil-posteilo resp. komputil-anstataŭilo.

Ŝlosilvortoj: Neŭrona retajo, pensadprezentado, penslingvo, tranĉpozicia (*interface*) tavolo, ekstrema tekst-densigado, elektrona tradukmaŝino.

1. Enkonduko

Kio venos post la komputila erao? Pri tiu ĉi demando ĵus komenciĝis interesa diskutado en la scienco. Estas sufiĉaj kaŭzoj por certa malkontenteco pri la komputilo: tiu ĉi estas ja alte evoluigita aparato kun elstaraj kapabloj, sed ĝi ne povas pensi kiel homo. Ke ĝi estus “pensmaŝino” tuj en la 50-aj jaroj fiere proklamis ja famaj komputil-pioniroj. Sed tion hodiaŭ neniu plu asertas post la seniluziigaj spertoj en la sekvaj jardekoj, precipe sur la kampo de “arta inteligenteco”. Fakte ankoraŭ nuntempe ĉiuj komputiloj funkcias laŭ la koncepto de iliaj eltrovintoj, kiuj estis inĝenieroj kaj matematikistoj. Tio signifas, ke la komputiloj estis ekde la komenco elektronikaj iloj, kiuj devis kalkuli ion algoritme – kaj tion kun ekstrema rapideco. Sed ekzistas kampoj, sur kiuj ne sukcesas tiaj proceduroj, sur kiuj ili – spite de siaj mirinde altaj rapidecoj – ne povas konkuri. Tio koncernas antaŭ ĉio la lingvokapablon de la homa cerbo, kiu en komparo ja laboras tre malrapide.